

INSTITUT PRO DEMOKRACII A EKONOMICKOU ANALÝZU

projekt Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i.

INSTITUT FOR DEMOCRACY AND ECONOMIC ANALYSIS

A Project of the Economic Institute of the Czech Academy of Sciences

Vrána k vráně sedá aneb důležitost oboru studia při výběru partnera

Červenec 2017

ALENA BIČÁKOVÁ, ŠTĚPÁN JURAJDA, LUCIE ZAPLETALOVÁ

Alena Bičáková

Doktorát z ekonomie získala na Johns Hopkins University a od roku 2007 je členem akademického sboru na CERGE-EI, kde vyučuje ekonomii v doktorském programu a pracuje jako výzkumnice Národohospodářského ústavu Akademie věd. Ve svém výzkumu se věnuje především trhu práce, v poslední době například vztahu mzdové nerovnosti a nezaměstnanosti, genderovým mezerám v nezaměstnanosti a vlivu selekce na míru nezaměstnanosti.

Štěpán Jurajda

Je profesorem ekonomie na CERGE UK. Je členem Vědecké rady Univerzity Karlovy. Od roku 1997 je členem akademického sboru CERGE UK a výzkumným pracovníkem Národohospodářského ústavu AV ČR. V letech 2009-2013 působil na postu ředitele společného akademického pracoviště CERGE-EI. Ve svém výzkumu se zabývá mimo jiné trhem práce a školstvím.

Lucie Zapletalová

Studuje doktorské studium na CERGE-EI, externě působí jako asistent na VŠE. Zaměřuje se především na oblast měření dopadů veřejných politik, zajímá se o „ekonomii měst“. Dříve pracovala ve společnosti Člověk v tísni.

Upozornění: Tato studie reprezentuje pouze názory autorů, a nikoli oficiální stanovisko Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i. či Centra pro ekonomický výzkum a doktorské studium UK v Praze (CERGE).

Warning: This study represents only the views of the authors and not the official position of the Charles University in Prague, Center for Economic Research and Graduate Education as well as the Economics Institute of the Czech Academy of Sciences, v. v. i.

Vrána k vráně sedá aneb důležitost oboru studia při výběru partnera

Studie 11 / 2017

© Alena Bičáková, Štěpán Jurajda, Lucie Zapletalová

Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i., 2017

ISBN 978-80-7344-410-5 (Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i.)

Vrána k vráně sedá aneb důležitost oboru studia při výběru partnera

ČERVENEC 2017

ALENA BIČÁKOVÁ, ŠTĚPÁN JURAJDA, LUCIE ZAPLETALOVÁ

Shrnutí

- Výběrové párování, jinými slovy tendence žít s partnerem se stejnou úrovní dosaženého vzdělání, tj. tendence k tzv. *vzdělanostní homogamii*, je předmětem rozsáhlých výzkumů v sociologii, demografii i ekonomii. Tato studie, která vychází z výzkumného článku Bičáková a Jurajda (2016), zkoumá doposud zcela opomíjený aspekt výběrového párování v dimenzi studijních oborů – míru *oborové homogamie*. Studie mapuje, do jaké míry jsou v jednotlivých zemích EU páry tvořeny lidmi, vystudovanými ve stejném oboru.
- Vysokoškolsky vzdělaní lidé v zemích EU mají tendenci žít s partnery vystudovanými ve stejném studijním oboru. Tato tendence je patrná se stejnou intenzitou jak u sezdaných, tak u nesezdaných párů hospodařících v jedné domácnosti. Míra oborové homogamie narůstá rychle po ukončení studia a dosahuje poměrně vysokých hodnot, zejména u párů pracujících ve stejném odvětví. Míra oborové homogamie se významně liší mezi zeměmi a mezi studijními obory.
- Tendence k vytváření svazků s partnerem ze stejného oboru vzdělání je důležitá, protože může mít, vzhledem k velkým mezioborovým rozdílům v platech a možnostech skloubení kariéry a rodiny, znatelný dopad na příjmovou nerovnost mezi domácnostmi a na rozhodování o zakládání rodin v dané zemi.
- Nerovné zastoupení žen a mužů ve studijním oboru vytváří potenciál pro vysokou míru oborové homogamie. Potenciál pro oborovou homogamii je závislý na rovnosti zastoupení mužů a žen v jednotlivých oborech. Například v oborech silně zastoupených muži mají tito malou šanci najít partnerku ze stejného oboru, zatímco ženy v takových oborech mají naopak velký výběr možných partnerů. Ženy vystudované v těchto oborech proto žijí v oborově homogamních párech až v 60 % případů.
- Česká republika patří k zemím se spíše vyšší mírou oborové homogamie.

Birds of a feather: the importance of selecting the right field of study for finding the right partner

JULY 2017

ALENA BIČÁKOVÁ, ŠTĚPÁN JURAJDA, LUCIE ZAPLETALOVÁ

Summary

- Selective pairing is a tendency toward choosing a life partner with the same level of attained education, resulting in *educational homogamy*, a phenomenon which has been the focus of extensive research for sociologists, demographers and economists. The present study, based on a research paper by Bičáková and Jurajda (2016), looks into an as yet unexplored aspect of selective pairing: the degree of *field-of-study homogamy*, mapping the degree to which couples within the EU countries are formed by people who have chosen the same field of study. Within the EU, people with a college degree have a tendency to select life partners who have graduated in the same field. This tendency applies to both married and unmarried live cohabiting couples. Field-of-study homogamy tends to increase in occurrence immediately after graduation, and reaches a fairly high level, especially for couples working in the same field. The degree of field-of-study homogamy varies greatly both among different countries and branches of study.
- The tendency toward choosing a life partner educated in the same field of study is an important phenomenon which, considering the large differences in wages among various branches, as well as the possibility of combining career and parenthood, may have a considerable impact on wage inequality among families, as well as on the willingness to start a family in the respective countries.
- The unequal representation of men and women in a particular field of study creates a potential for a high level of field-of-study homogamy. Such a potential is greatly dependent on the equal representation of men and women within a particular branch. In a male-dominated field of study, men have a very low chance of finding a partner within the same field, whereas the women have a large selection of potential partners. Nearly 60 percent of women in male-dominated fields of study therefore choose a partner from the same field.
- The Czech Republic shows a relatively high level of field-of-study homogamy.

Úvod

Výběrové párování je jednou ze základních charakteristik sňatkového trhu a existuje k němu rozsáhlý výzkum v psychologii, ekonomii, sociologii a demografii. Značná pozornost je věnována zejména vzdělanostní homogamii, tedy tendenci lidí vyhledávat si partnera se stejnou úrovní dosaženého vzdělání. Důvodem je fakt, že vzdělanostní homogamie má velký vliv na příjmové nerovnosti mezi domácnostmi (Fernandez a kol., 2005; Schwartz, 2013; Greenwood a kol., 2014) a na tzv. sňatkovou návratnost vzdělání (Goldin, 1997; Chiappori a kol., 2009; Esteve a kol., 2012). Nejvyšší míra vzdělanostní homogamie je u lidí s vysokoškolským vzděláním (Schwartz a Mare, 2005).

Výběrové párování na základě oboru studia bylo zatím ve vědecké literatuře opomíjeno, ačkoli mzdové rozdíly mezi jednotlivými studijními obory mohou být stejně velké jako rozdíl ve mzdách středoškolsky a vysokoškolsky vzdělaných osob. Volba studijního oboru má navíc podle některých studií souvislost s porodností (van Bavel, 2010). Pokud mají tedy absolventi univerzit tendenci vyhledávat si partnery ze stejných studijních oborů, může to mít znatelný vliv na úroveň nerovností a rozhodování o rodičovství. Tento vliv potvrzují dvě nedávné studie. Eika a kol. (2014) ve své práci měří vliv oborové homogamie na příjmové nerovnosti domácností v Norsku. Jurajda a Bičáková (2014) pak na základě dat téměř všech zemí EU ukazují, že dostupnost potenciálních partnerů v různých studijních oborech ovlivňuje vzdělanostní strukturu rodičů.

V této studii představujeme první systematický přehled o rozsahu oborové homogamie na datech z 24 zemí EU. Využíváme k tomu data Evropského šetření pracovních sil (Labour Force Survey, LFS), ve kterém je rozlišeno osm široce definovaných studijních oborů. Soustředíme se na páry žijící ve společné domácnosti, v nichž mají oba partneři dosažené vysokoškolské vzdělání.

K měření oborové homogamie využíváme nástroje, které nám umožňují sledovat její rozsah, očištěný od vlivu struktury nabídky potenciálních partnerů. LFS data ukazují, že pravděpodobnost, že evropské vysokoškolsky vzdělané páry jsou tvořeny partnery se stejným oborem studia, je téměř dvojnásobná oproti benchmarku, který vyplývá z pozorovaného zastoupení žen a mužů v jednotlivých oborech vysokoškolského studia. Oborová homogamie je kvantitativně přinejmenším stejně výrazná jako vzdělanostní homogamie.

Naše studie poskytuje první přehled o rozsahu oborové homogamie, použitá data ale neumožňují přímo zkoumat možné mechanismy, které k oborové homogamii vedou. Existuje několik vysvětlení příčin vzdělanostní homogamie (jejich přehled nabízí Schwartz a Mare, 2005), které jsou aplikovatelné i pro homogamii oborovou. Jedním z možných mechanismů je struktura nákladů při hledání partnera. Vysoké školy nabízí množství příležitostí k seznámení, zejména když oba partneři studují stejný obor. Příležitosti k seznámení nabízí i zaměstnání, kde se mohou často potkávat lidé ze stejných studijních oborů. Dalším možným mechanismem jsou sdílené preference absolventů stejného oboru, kteří mohou mít např. podobné zájmy. Konečně studijní obor může korelovat i s dalšími důležitými charakteristikami potenciálních partnerů a partnerek, jako je například příjmový potenciál.

Podle výsledků naší studie mají páry, kde oba partneři absolvovali stejný studijní obor, o 11 procentních bodů vyšší pravděpodobnost, že dokončili studia ve stejném roce. To svědčí ve prospěch hypotézy o důležitosti příležitostí k seznámení v rámci studijních programů. Rozsah oborové homogamie je ale téměř čtyřikrát větší mezi páry, pracujícími ve stejném odvětví, což ukazuje na důležitost formování párů na pracovišti.

Značný podíl oborové homogamie je i mezi páry, v nichž jeden z partnerů má vysokoškolské a druhý středoškolské vzdělání. Rozsah oborové homogamie je dále velmi podobný mezi sezdanými a nesezdanými páry, v analýze tedy mezi nimi dále nerozlišujeme.

Zabýváme se také rozdíly v oborové homogamii mezi jednotlivými zeměmi EU a rozdíly mezi jednotlivými studijními obory. Součástí našich závěrů jsou návrhy a doporučení pro další výzkum a možné strategie testování některých hypotéz.

Data a metodologie

Analýza je založena na Evropském šetření pracovních sil (LFS), které poskytuje data o vysokoškolských absolventech a jejich rodinném stavu a sdílení domácnosti ve 24 zemích Evropské unie. Pracujeme s vydáním LFS z roku 2014, které pokrývá období 2003 – 2013 a zaměřujeme se na osoby s úrovní 5 a 6 podle mezinárodní klasifikace vzdělání ISCED 1997, které dokončily vysokou školu ve věku 20–44 let. V našem vzorku je 360 072 žen a 321 069 mužů, kteří graduovali v letech 1993–2013. U každého z nich sledujeme rok ukončení vysoké školy, úroveň dosaženého vzdělání, obor studia a obor

studia partnera/partnerky. V analýze jsou zahrnuty všechny páry, které sdílí společnou domácnost. Celkem jde o 128 040 párů, z nich 75 % je sezdaných. V doplňující analýze zkoumáme ještě 58 412 párů, kde jeden z partnerů dosáhl vysokoškolského a druhý středoškolského vzdělání.

Pár je v analýze označen za homogamní v případě, že oba partneři dosáhli vysokoškolského titulu ve stejném studijním oboru. LFS rozlišuje 8 studijních oborů – vzdělávání, humanitní obory, sociální vědy, přírodní vědy, inženýrství, zemědělství, zdravotní vědy, služby.

Měření oborové homogamie

Celkový rozsah oborové homogamie

V Evropské unii je 36,4 % párů mezi dvěma vysokoškoláky homogamních, tedy tvořených partnery, kteří vystudovali stejný obor.

Protože není zřejmé, do jaké míry je tento výsledek dán výběrovým párováním a do jaké míry odpovídá genderovému složení jednotlivých oborů, srovnáváme ho s modelovou situací, kdy jsou páry tvořeny náhodným přiřazením partnerů bez ohledu na studijní obory. Na základě tohoto srovnání je zřejmé, že oborová homogamie existuje ve všech sledovaných oborech, s nejnižšími hodnotami pro absolventy studia služeb a zemědělství a nejvyššími hodnotami pro absolventy studia společenských a zdravotních věd.

Sumarizačním měřítkem homogamie je pak poměr sledovaného podílu homogamních párů a podílu homogamních párů, který bychom očekávali za hypotetického předpokladu náhodné tvorby párů. Tento index (H) vyjadřuje oborovou homogamii v procentech, kde 0 % znamená nulovou tendenci k vytváření homogamních párů. Hodnota indexu H na celoevropské úrovni je 98,8 %, což znamená, že náhodně vybraný pár je dvakrát pravděpodobněji homogamní, než bychom očekávali v případě náhodného párování. Pro páry, kde má jeden z partnerů středoškolské a jeden vysokoškolské vzdělání, činí hodnota indexu 25,6 % (25,8 %) pro páry, kde má vysokoškolské vzdělání žena (muž).

Vzhledem k tomu, že páry s rozdílnou úrovní vzdělání se pravděpodobně neseznámily v průběhu studií, poukazuje tento fakt na důležitost setkávání na pracovišti a také na význam homofilních preferencí partnerů při formování párů. Jako první krok ke zhodnocení důležitosti interakcí na pracovišti jsme zkoumali podíl homogenních

párů, které pracují ve stejném odvětví. Kdyby interakce na pracovišti hrály při párování hlavní úlohu, tento podíl by měl být vysoký. Ve skutečnosti ale tvoří jen méně než 30 % u párů středoškolsky a vysokoškolsky vzdělaných a 37 % u párů, kde oba partneři mají vysokoškolské vzdělání.

Oborová homogamie pro jednotlivé dvojice oborů

Liší se míra výběrového párování mezi jednotlivými dvojicemi oborů? Měřítkem, které jsme použili k zodpovězení této otázky, je standardní měřítko pozitivního výběrového párování používané v sociologii a demografii – logaritmus poměru šancí. Ten poměruje šance, že u absolventů dvou oborů se budou formovat homogamní páry a šance, že se budou formovat páry heterogamní. Z našich výsledků vyplývá, že u všech vzájemných párů oborů existuje silná tendence k homogamii, přičemž nejnižší je tento sklon u páru absolventů oborů společenské vědy a inženýrství a nejvyšší u páru absolventů oborů humanitní vědy a zemědělství. Tyto výsledky naznačují, že hodnota párování s absolventem stejného oboru v porovnání s partnery z jiných oborů je velmi vysoká pro absolventy zemědělských oborů a relativně nízká pro absolventy sociálních věd, kteří jsou kompatibilnější nebo otevřenější k možnosti vytvořit pár s absolventy jiných oborů.

Potkali se už na studiích, nebo až v práci?

Na vývoj oborové homogamie v čase má vliv mnoho faktorů. Index H se může měnit kvůli šokům na sňatkovém trhu, které ovlivňují všechny účastníky, kvůli různému sklonu k oborové homogamii mezi jednotlivými kohortami absolventů nebo také kvůli měnícímu se složení sledovaného vzorku.

Ke zjištění vlivu kalendářního roku, jednotlivých kohort absolventů a doby, která uplynula od ukončení studia na oborovou homogamii, využíváme Poissonův log-lineární regresní model.

Z výsledků regresní analýzy není patrný žádný trend – vliv kalendářního času nebo různých kohort absolventů na vývoj oborové homogamie na celoevropské úrovni. Při sledování homogamie z hlediska doby od ukončení studia ale zjišťujeme, že v časovém období do 5 let od ukončení studia roste výskyt oborové homogamie rychle a následně se křivka vyrovnává v období od 5 do 10 let od ukončení studia.

Tento jev mohou vysvětlit dva základní mechanismy. První je tvorba párů v průběhu studia, kterou ale v datech pozorujeme až se zpožděním. Tento zdroj homogamie by měl

vymizet během prvních pár let po dokončení studia. Druhým mechanismem je tvorba párů na pracovišti, pokud jsou pracoviště do nějaké míry segregována podle studijních oborů, jako například nemocnice, IT firmy apod. Tento zdroj homogamie by naopak s přibývajícím lety od ukončení studia rostl.

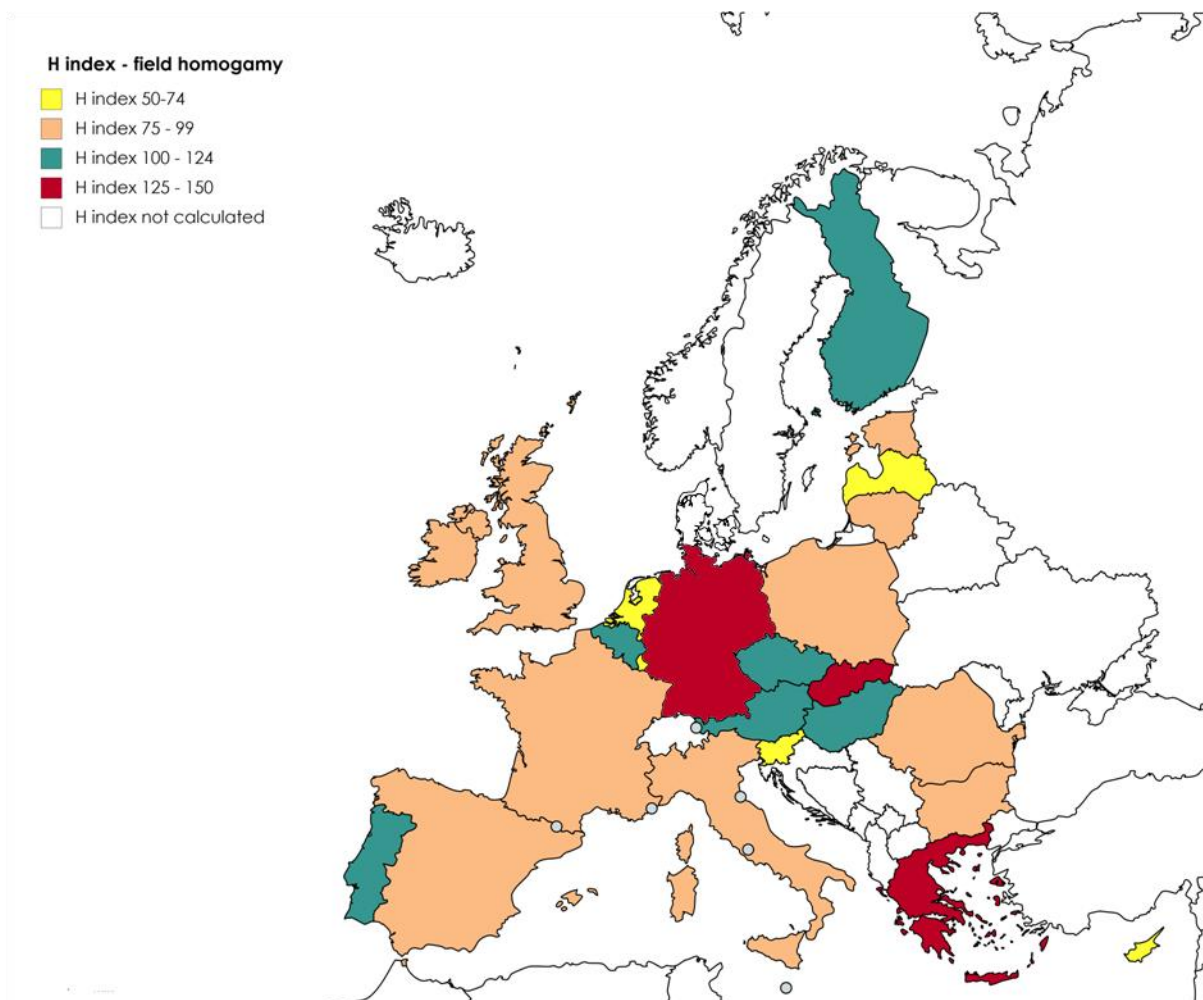
Ačkoli na základě našich dat nejsme schopni tyto dva mechanismy rozlišit, můžeme se alespoň pokusit odpovědět na otázku, zda má míra homogamie nějakou souvislost s odvětvím, ve kterém pár pracuje. Vypočítali jsme proto index H pro páry, které pracují ve stejném odvětví podle standardní klasifikace ekonomických činností EU (NACE). Páry, které pracují ve stejném odvětví, mají velmi vysoký index H, a to na úrovni 204,8 %, zatímco páry, které pracují v různých odvětvích, mají index H pouhých 58,5 %. Tyto výsledky jsou v souladu s hypotézou, že vztahy na pracovišti postupně dominují jako zdroj oborové homogamie a zatlačují do pozadí sociální sítě, vytvořené v průběhu studií.

Oborová homogamie a struktura nabídky na sňatkovém trhu

I na sňatkovém trhu je při hledání rovnováhy třeba brát v úvahu strukturu nabídky. „Nejmužštějším“ oborem je ve většině zemí inženýrství, „nejženštějším“ vzdělávání. Fakt, že ženy jsou stále ještě v některých studijních oborech výrazně podreprezentovány, způsobuje velké rozdíly mezi obory v jejich potenciálu pro vytváření homogamních párů uvnitř oborů. Genderové rozdělení má přímý mechanický vliv na maximální možný rozsah oborové homogamie. Například v oboru inženýrství, kde muži tvoří 80 % všech studentů, bude pro většinu těchto mužů nemožné si najít partnerku v rámci svého oboru. Naopak 20 % žen má ve svém oboru na výběr mnoho potenciálních partnerů. Není proto překvapivé, že ženy, které absolvovaly inženýrské obory, vytvořily homogamní pár v 60,5 %, zatímco ve službách, které jsou z hlediska genderového složení studentů nejvyrovnanější, tvořil podíl homogamních párů jen 22,3 %

Mezi zeměmi jsou v rozsahu oborové homogamie velké rozdíly. Hodnoty indexu H se pohybují od 56 % v Litvě až po 142 % na Slovensku. Jednoduchý průměr za všechny země je 96,6 %. V následující mapě je 24 zemí EU barevně rozděleno podle míry oborové homogamie mezi páry. Čím vyšší je hodnota indexu H, tím vyšší je v dané zemi tendence k oborovému homogamnímu párování.

Obr. 1: Míra oborové homogamie ve 24 zemích EU podle hodnot indexu H

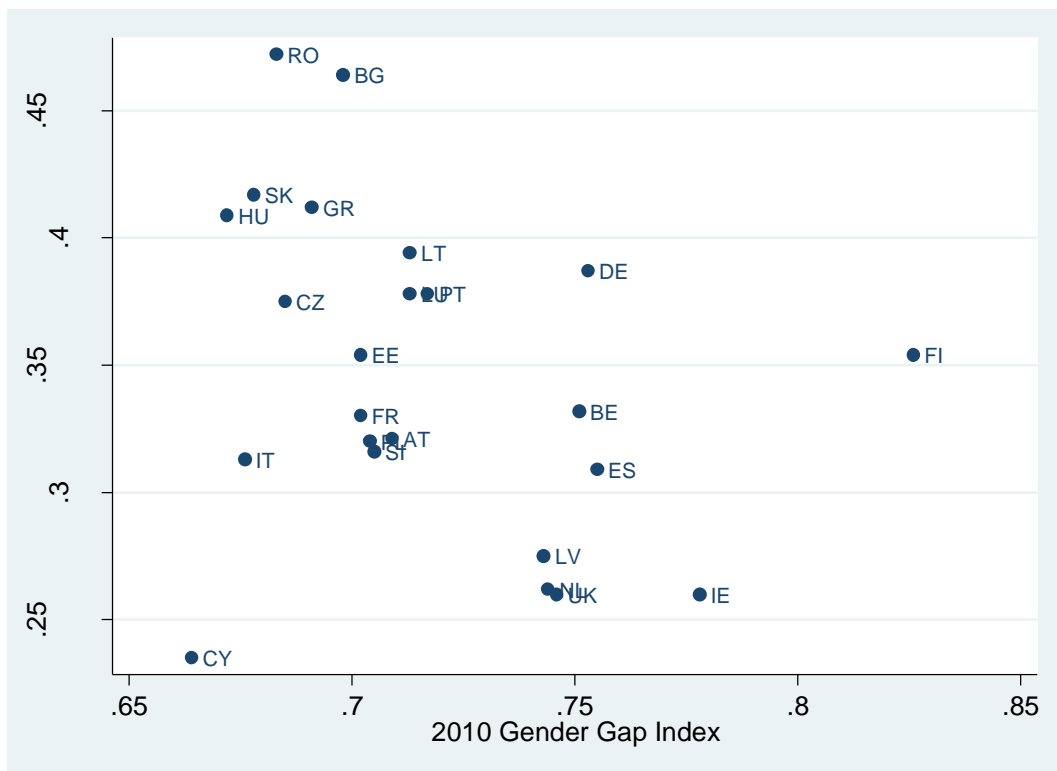

Ve studii se ptáme, zda rozsah oborové homogamie závisí na míře, s jakou dokáže země využívat potenciál pro vytváření homogamních párů daný strukturou nabídky partnerů. Kdyby země EU využily všechn svůj potenciál oborové homogamie, byla by hodnota indexu H pro EU 298 %. EU tedy využívá asi třetinu svého potenciálu oborové homogamie.

Z výsledků naší studie vyplývá, že země s větším potenciálem oborové homogamie (tedy ty, ve kterých existuje slabší genderová segregace ve studijních oborech) mají i vyšší rozsah homogamního párování.

Studie také poskytuje odpověď na otázku, zda kultura genderové rovnosti jednotlivých zemí souvisí s mírou využití potenciálu oborové homogamie. Využíváme hodnoty indexu Gender Gap Index (GGI) Světového ekonomického fóra, který odráží ekonomické a politické příležitosti, vzdělání a blahobyt žen v jednotlivých zemích. V následujícím grafu jsou hodnoty Gender Gap Indexu zobrazeny na vodorovné ose. Svislá osa označuje míru využití potenciálu pro vznik oborově homogamních manželství. Mezi Gender Gap Indexem a využitím potenciálu oborové homogamie pozorujeme negativní korelaci, která naznačuje, že potenciál oborově homogamního manželství je realizován výrazně více v zemích, kde přetrvává konzervativnější pohled na roli ženy. Tento mechanismus je v dalším výzkumu třeba rozkrýt podrobněji.

Obr. 2: Vztah mezi kulturou genderové rovnosti a využitím potenciálu oborové homogamie při formování párů pro 24 zemí EU

Závěry

V této studii jsme poskytli první ucelený kvantitativní přehled rozsahu oborové homogamie mezi vysokoškolsky vzdělanými páry v zemích EU. Tendence k vytváření párů v rámci oborů je přinejmenším stejně silná jako tendence k párování v rámci stejné úrovně vzdělání. Nejvyšší rozsah oborové homogamie je u párů, které pracují ve stejném odvětví. Potenciál pro oborovou homogamii je silně ovlivněn mírou genderové segregace jednotlivých oborů.

Závěry této práce otevírají mnoho zajímavých otázek pro další výzkum. Možné oblasti výzkumu zahrnují například vztah mezi mírou oborové homogamie a stabilitou manželských svazků, investicemi do dětí a vyjednáváním o rolích v domácnosti. Další zajímavou otázkou je, zda je jednou z příčin oborové homogamie také rozdílný mzdový potenciál oborů a jak oborová homogamie přispívá k příjmové nerovnosti domácností, nebo k citlivosti domácností na strukturální šoky na trhu práce. Další práce by rovněž měla zhodnotit, jakou roli hrají v tendenci k oborové homogamii náklady na hledání partnera na sňatkovém trhu a do jaké míry jsou důležité sociální interakce na pracovišti.

Literatura

- Bičáková, Alena, a Jurajda, Štěpán (2016) "Field-of-Study Homogamy," *CEPR Discussion Paper No. 11177*.
- Chiappori, Pierre-André, Iyigun, Murat, and Yoram Weiss (2009), "Investment in Schooling and the Marriage Market," *American Economic Review*, 99(5): 1689-1713.
- Choo, Eugene, a Siow, Aloysius (2006) „Who Marries Whom and Why," *Journal of political economy*, 114(1): 175-201.
- Eika, Lasse, Mogstad, Magne, a Zafar, Basit (2014) "Educational Assortative Mating and Household Income Inequality," *NBER Working Paper No. 20271*.
- Esteve, Albert, García-Román, Joan, a Permanyer, Iñaki (2012) "The Gender-Gap Reversal in Education and Its Effect on Union Formation: The End of Hypergamy?" *Population and Development Review*, 38(3): 535-546.
- Fernández, Raquel, Guner, Nezih, and John Knowles (2005) "Love and Money: A Theoretical and Empirical Analysis of Household Sorting and Inequality," *Quarterly Journal of Economics*, 120 (1): 273-344.
- Goldin, Claudia (1997) "Career and Family: College Women Look to the Past." In *Gender and Family Issues in the Workplace*, F. Blau and R. Ehrenberg, eds. New York: Russell Sage Press.
- Greenwood, Jeremy, Huner, Nezh, Kocharkov, Georgi a Santos, Cezar (2014) "Marry Your Like: Assortative Mating and Income Inequality," *American Economic Review: Papers & Proceedings*, 104(5):348-353.
- Schwartz, Christine R. (2013) "Trends and Variation in Assortative Mating: Causes and Consequences," *Annual Review of Sociology*, 39: 451-470.
- Schwartz, Christine R., a Robert D. Mare (2005) "Trends in Educational Assortative Marriage from 1940 to 2003," *Demography*, 42 (4): 621-646.
- Van Bavel, Jan (2012) "Choice of Study Disciplina and the Postponement Of Motherhood in Europe: the Impact of Expected Earnings, Gender Composition, and Family Attitudes," *Demography*, 47(2): 439-458.

Předchozí publikace

Červen 2017: Daniel Münich. „*IDEA PRO VOLBY 2017, Nízké platy učitelů: hodně drahé šetření*“

Červen 2017: Jiří Šatava. „*IDEA PRO VOLBY 2017, Příjmy seniorů – práce, nástupní důchody a jejich valorizace*“

Květen 2017: Klára Kalíšková. „*IDEA PRO VOLBY 2017, Podpora rodin s dětmi: daně, dávky a veřejné služby*“

Květen 2017: Vít Macháček, Martin Srholec. „*Pod pokličkou Beallových seznamů*“

Březen 2017: Libor Dušek. „*Přísnější tresty za vraždy? Vyhodnocení dopadů legislativního návrhu*“

Březen 2017: Štěpán Jurajda, Stanislav Kozubek, Daniel Münich, Samuel Škoda. „*Ženy a muži v českém výzkumu: publikační výkon, produktivita, spoluautorství a trendy*“

Únor 2017: Matthias Doepke, Fabian Kindermann, překlad Ondřej Lukáš, Filip Pertold „*Proč ženy v Evropě nechtějí mít více dětí?*“

Prosinec 2016: Lukáš Rečka, Milan Ščasný. „*80% snížení emisí skleníkových plynů: analýza vývoje energetiky České republiky do roku 2050*“

Prosinec 2016: Iva Zvěřinová, Milan Ščasný, Mikolaj Czajkowski a Eva Kyselá. „*Výzkum preferencí obyvatel pro klimatické politiky: Podporují Češi, Poláci a Britové jejich zavedení?*“

Prosinec 2016: Daniel Münich a Samuel Škoda. „*Světové srovnání českých a slovenských časopisů podle indikátorů Impact Factor (IF) a Article Influence Score (AIS)*“

Prosinec 2016: Jiří Šatava. „*Daňový systém snižuje motivaci matek s menšími dětmi k práci: Doporučení a jeho vyhodnocení*“

Prosinec 2016: Ján Palguta, Martin Srholec. „*Stimulují přímé dotace soukromé výdaje firem na VaV? Metoda regresní diskontinuity*“

Listopad 2016: Vít Macháček a Martin Srholec. „*Transfer znalostí do praxe podnikajícími akademiky v České republice*“

Listopad 2016: Vít Macháček, Martin Srholec. „*Predátorské časopisy ve Scopusu*“

Listopad 2016: Vít Macháček, Tereza Hrtúsová. „*Brexit vylepší vyjednávací pozici velkých států v Radě EU. Nejvíce posílí Polsko*“

Říjen 2016: Ján Palguta. „*Konkurence politických uskupení v obecních zastupitelstvech a veřejné zakázky*“

Září 2016: Daniel Münich, Vladimír Smolka. „*Platy českých učitelů zůstávají velmi nízké*“

Srpen 2016: Štěpán Jurajda, Stanislav Kozubek, Daniel Münich, Samuel Škoda. „*Medzinárodné porovnanie kvality publikačného výkonu vedných odborov na Slovensku*“

Červenec 2016: Jiří Šatava. „*Vliv mateřství na výši starobního důchodu*“

Červenec 2016: Ján Palguta. „*Dárci politických stran na trhu veřejných zakázek*“

Červen 2016: Štěpán Jurajda, Stanislav Kozubek, Daniel Münich, Samuel Škoda. „*Národní srovnání vědeckého publikačního výkonu Akademie věd České republiky: kvantita vs. kvalita a spoluautorství*“

Červen 2016: Petr Janský, Filip Pertold, Jiří Šatava. „*Rozvody a příjmy žen v České republice: první zjištění v České republice na základě individuálních dat*“

Květen 2016: Štěpán Jurajda, Stanislav Kozubek, Daniel Münich, Samuel Škoda. „*Oborová publikační výkonnost pracovišť výzkumných organizací v České republice v letech 2009-2013*“

Květen 2016: Petr Janský, Klára Kalíšková, Daniel Münich. „*Dopad daní a dávek na příjmovou nerovnost a relativní chudobu v České republice*“

Duben 2016: Miroslava Federičová, Filip Pertold, Michael L. Smith. „*Sebedůvěra třídy a soutěž spolužáků o osmiletá gymnázia*“

Březen 2016: Jiří Šatava „*Podpora rodin s dětmi prostřednictvím daňově dávkového systému*“

Březen 2016: Ján Palguta, Filip Pertold „*K čemu vede (ne)transparentnost veřejných zakázek?*“

- Březen 2016: Klára Kalíšková, Daniel Münich, Filip Pertold. „Veřejná podpora míst ve školách se vyplatí: Analýza výnosů a nákladů“
- Únor 2016: Filip Pertold. „Přechod na střední školu, pití alkoholu a vliv vrstevníků na kouření mládeže“
- Leden 2016: Štěpán Jurajda, Stanislav Kozubek, Daniel Münich, Samuel Škoda. „An International Comparison of the Quality of Academic Publication Output in the Czech Republic“
- Prosinec 2015: Libor Dušek, Jiří Šatava. „Zdanění vysokopříjmových osob“
- Prosinec 2015: Libor Dušek. „Hrozí opět přeplnění věznic? Predikce počtu vězňů v České republice“
- Prosinec 2015: Štěpán Jurajda, Stanislav Kozubek, Daniel Münich, Samuel Škoda. „Mezinárodní srovnání kvality publikačního výkonu vědních oborů v České republice“
- Listopad 2015: Mariola Pytliková. „Rozdíly ve výši výdělků ve vztahu k mateřství a dítěti v rodině“
- Listopad 2015: Klára Kalíšková. „Skills Mismatches in the Czech Republic“
- Listopad 2015: Jiří Šatava. „Pracovní aktivita po dosažení důchodového věku: Institucionální pobídky v České republice“
- Říjen 2015: Alena Bičáková, Klára Kalíšková. „Od mateřství k nezaměstnanosti: Postavení žen s malými dětmi na trhu práce“
- Září 2015: Jiří Šatava. „Working Beyond Pensionable Age: Institutional Incentives in the Czech Republic“
- Září 2015: Jana Bakalová, Radim Boháček, Daniel Münich. „Komparativní studie věku odchodu do důchodu v České republice“ (česká verze studie „A Comparative Study of Retirement Age in the Czech Republic“ z června 2015)
- Září 2015: Štěpán Jurajda, Daniel Münich. „Oborová publikační výkonnost výzkumných pracovišť v České republice v letech 2008-2012“ (studie obsahuje interaktivní internetový nástroj, pomocí kterého je možné zvolit obor či pracoviště a zobrazit řazení pracovišť dle preferovaného ukazatele)
- Září 2015: Daniel Münich, Mária Perignáthová, Lucie Zapletalová, Vladimír Smolka. „Platy učitelů českých základních škol: setrvale nízké a neatraktivní“
- Srpen 2015: Jan Švejnar. „Miliardáři versus lidé / Billionaires versus People“
- Červen 2015: Jana Bakalová, Radim Boháček, Daniel Münich. „A Comparative Study of Retirement Age in the Czech Republic“ (v angl. jazyce, srovnávací studie věku odchodu do důchodu v České republice)
- Květen 2015: Josef Montag, Lucie Zapletalová. „Bodový systém a jeho vliv na počet smrtelných nehod“
- Březen 2015: Vojtěch Bartoš. „(Ne)diskriminace žen při žádosti o zaměstnání v důsledku mateřství: Experiment“
- Prosinec 2014: Klára Kalíšková, Lucie Zapletalová. „Společným zdaněním k nižší zaměstnanosti žen“
- Říjen 2014: Ágota Scharle. „Co s ekonomickou neaktivitou v zemích Visegrádu?“
- Říjen 2014: Štěpán Jurajda, Daniel Münich, Lucie Zapletalová. „Vliv informací z volebních lístků na výsledky obecních a krajských voleb“
- Srpen 2014: Matěj Bajgar, Petr Janský. „Regionální rozdíly v kupní síle: Ceny, platy, mzdy a důchody“
- Červenec 2014: Štěpán Jurajda, Jiří Šatava. „Budete mít nárok na důchod?“
- Červen 2014: Daniel Münich, Miroslava Federičová. „Učení mučení, nebo škola hrou? Srovnání oblíbenosti školy a matematika pohledem mezinárodního šetření“
- Červen 2014: Petr Bouchal, Petr Janský. „Státní úředníci: Kolik jich vlastně je, kde a za kolik pracují?“
- Květen 2014: Klára Kalíšková, Daniel Münich. „Komu pomůže navrhované zvýšení slevy na dani na dítě?“
- Březen 2014: Vilém Semerák. „Česká ekonomika pokračuje v růstu i v roce 2014“
- Březen 2014: Miroslava Federičová, Daniel Münich. „Příprava na osmiletá gymnázia: velká žákovská steeplechase“
- Březen 2014: Klára Kalíšková. „Ženy v českém finančním sektoru 1994-2012: nové pracovní příležitosti pro mladé a vzdělané“
- Prosinec 2013: Daniel Münich, Tomáš Protivínský. „Dopad vzdělanosti na hospodářský růst: ve světle nových výsledků PISA 2012“

- Prosinec 2013: Libor Dušek, Jiří Šatava. „Zdanění vysokých příjmů, reforma za reformou...“
- Prosinec 2013: Libor Dušek, Klára Kalíšková, Daniel Münich. „Kdo a kolik odvádí do společné kasy? Zdanění příjmů ze zaměstnání a podnikání v českém systému“
- Říjen 2013: Libor Dušek, Klára Kalíšková, Daniel Münich. „Co by od roku 2015 přinesla již schválená reforma příjmých daní?“
- Září 2013: Jiří Šatava. „Dopad rozvodu na příjmy v důchodu“
- Červen 2013: Ondřej Schneider, Jiří Šatava. „Důchodový systém: scénáře budoucího vývoje“
- Květen 2013: Ondřej Schneider, Jiří Šatava. „Dopady reformy I. důchodového pilíře po roce 1996 na starobní důchody jednotlivců“
- Květen 2013: Petr Janský. „Účastníci penzijního připojištění“
- Duben 2013: Martin Gregor. „Může záporný hlas ve volebním systému se dvěma mandáty zvýšit kvalitu kandidátů?“
- Březen 2013: Pavel Hait, Petr Janský. „Kdo je nejvíce zasažen růstem cen? Rozdíly v inflaci pro různé domácnosti“
- Prosinec 2012: Vilém Semerák. „Zachrání Čína české exporty? Studie“
- Listopad 2012: Petr Janský. „Odhady dopadů změn DPH na domácnosti: porovnání dvou možných scénářů od roku 2013“
- Říjen 2012: Pavla Nikolovová, Ján Palguta, Filip Pertold, Mário Vozár. „Veřejné zakázky v ČR: Co říkají data o chování zadavatelů?“
- Říjen 2012: Ondřej Schneider. „Jaký důchod nás čeká? Alternativy vývoje státního průběžného důchodového systému“
- Říjen 2012: Ondřej Schneider, Jiří Šatava. „Český důchodový systém na rozcestí: Pro koho je výhodný přechod do druhého pilíře?“
- Září 2012: Vilém Semerák. „Dopady makroekonomického vývoje ČR na krajské úrovni: možnosti pro aktivní hospodářskou politiku“ (studie pro potřeby Ekonomické rady Asociace krajů ČR)
- Září 2012: Vilém Semerák, Jan Švejnar. „Možnosti pro aktivní hospodářskou politiku na krajské úrovni“ (studie pro potřeby Ekonomické rady Asociace krajů ČR)
- Září 2012: Petr Janský, Zuzana Řehořová. „Česká pomoc rozvojovým zemím: nejen finanční rozvojová spolupráce“
- Září 2012: Petr Janský, Zuzana Řehořová. „The Commitment to Development Index for the Czech Republic“ (výzkumný článek)
- Září 2012: Daniel Münich, Jan Straka. „Být či nebýt učitelem: platy českých učitelů pohledem nákladů ušlých příležitostí a širší souvislosti“
- Srpen 2012: Štěpán Jurajda, Daniel Münich. „Kde se v ČR dělá nejlepší výzkum“
- Srpen 2012: Libor Dušek. „Kde hledat příčiny přeplněných věznic“
- Červen 2012: Daniel Münich, Petr Ondko, Jan Straka. „Dopad vzdělanosti na dlouhodobý hospodářský růst a deficit důchodového systému“
- Květen 2012: Klára Kalíšková, Daniel Münich. „Česky: Nevyužitý potenciál země“
- Duben 2012: Libor Dušek, Petr Janský. „Očekávané dopady změn sazeb DPH na rozpočty krajů“
- Březen 2012: Petr Janský, Daniel Münich. „Co když vláda nebude valorizovat starobní důchody? První odhady dopadů na relativní chudobu důchodců v ČR“
- Únor 2012: Ondřej Schneider. „Rozpočtové instituce – evropské zkušenosti a aplikace na Českou republiku“
- Únor 2012: Petr Janský, Ondřej Schneider. „(Ne)udržitelnost (dluhu) veřejných financí“
- Prosinec 2011: Vilém Semerák, Jan Švejnar. „Evropská krize—Dopady měnové (dez)integrace na ČR“
- Prosinec 2011: Vilém Semerák, Jan Švejnar. „Evropská krize—Špatná a ještě horší řešení“
- Prosinec 2011: Vilém Semerák. „Evropská krize—Limity čínské podpory“

- Srpen 2011: Ondřej Schneider. „*Důchodové systémy v Evropě: Reformují všichni*“
- Červenec 2011: Petr Janský, Klára Kalíšková. „*Jak sjednocení DPH kompenzovat rodinám s dětmi*“
- Květen 2011: Ondřej Schneider. „*Penzijní dluh: Břímě mladých*“
- Květen 2011: Libor Dušek, Ondřej Schneider. „*Poplatky penzijních fondů: Komentář*“
- Duben 2011: Jan Hlaváč, Ondřej Schneider. „*Finanční výkonnost penzijních fondů ve střední Evropě: Proč jsou české fondy nejhorší?*“
- Březen 2011: Libor Dušek, Petr Janský. „*Jak by sjednocení DPH na 17,5 % dopadlo na domácnosti a veřejné rozpočty*“
- Březen 2011: Libor Dušek, Petr Janský. „*Přehled hlavních dopadů daňových změn na domácnosti a veřejné rozpočty*“
- Únor 2011: Libor Dušek, Petr Janský. „*Jak by daňové změny dopadly na domácnosti a veřejné rozpočty*“
- Únor 2011: Libor Dušek, Petr Janský. „*Dopady sjednocení sazeb DPH na 20 % na životní úroveň domácností*“
- Prosinec 2010: Libor Dušek, Petr Janský. „*Odhad dopadů navrhovaných změn DPH na životní náklady domácností*“
- Září 2010: Libor Dušek, Vilém Semerák, Jan Švejnar. „*Jak na státní rozpočet: Ekonomický přístup*“
- Květen 2010: Libor Dušek, Vilém Semerák, Jan Švejnar. „*Jak inteligentně reformovat veřejné finance*“
- Září 2009: Vilém Semerák, Jan Švejnar. „*New member countries 'labour markets during the crisis. EU BEPA Policy Brief*“

<http://idea.cerge-ei.cz/publikace>

Upozornění: Tato studie reprezentuje pouze názory autorů, a nikoli oficiální stanovisko Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i. či Centra pro ekonomický výzkum a doktorské studium Univerzity Karlovy, CERGE.

Warning: This study represents only the views of the authors and not the official position of the Economics Institute of the Czech Academy of Sciences, v. v. i. as well as the Charles University, Center for Economic Research and Graduate Education.

Vrána k vráně sedá aneb důležitost oboru studia při výběru partnera

Studie 11 / 2017

© Alena Bičáková, Štěpán Jurajda, Lucie Zapletalová

Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i.

ISBN 978-80-7344-410-5

DĚKUJEME VŠEM SPONZORŮM / WE THANK ALL OUR SPONSORS

Deloitte.

Jan Žůrek

Antonín Fryč
generální ředitel
WAREX, s. r. o.

Petr Šrámek
advokát

IDEA se v rámci Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i. podílí na aktivitách Strategie AV21
IDEA at the Economics Institute of the Czech Academy of Sciences participates in the Strategy AV21 activities

Vrána k vráně sedá aneb důležitost oboru studia při výběru partnera

Studie Institutu pro demokracii a ekonomickou analýzu (IDEA)

Vydavatel/Publisher: Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i., Politických vězňů 7, 111 21 Praha 1, Česká republika

O IDEA

Institut pro demokracii a ekonomickou analýzu (IDEA) je nezávislý think-tank zaměřující se na analýzu, vyhodnocování a vlastní návrhy veřejných politik. Doporučení IDEA vychází z analýz založených na faktech, datech, jejich nestranné interpretaci a moderní ekonomické teorii.

IDEA je think-tank Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i. a vznikla z iniciativy a pod vedením prof. Jana Švejnara. Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i. (NHÚ - angl. zkratka EI) tvoří společné akademické pracoviště CERGE-EI spolu s Centrem pro ekonomický výzkum a doktorské studium Univerzity Karlovy (angl. zkratka CERGE).

Principy fungování IDEA

1. Vytváření shody na základě intelektuální otevřenosti – přijímání volné soutěže myšlenek, otevřenost podnětům z různých částí světa, přehodnocování existujících stanovisek vzhledem k novým výzvám.
2. Využívání nejvhodnějších teoretických a praktických poznatků – snaha o rozvinutí postupů na základě nejlepších teoretických i praktických poznatků (z České republiky i ze zahraničí).
3. Zaměření aktivit na vytvoření efektivní politiky a strategie České republiky – doplňovat akademické instituce vytvářením podkladů efektivním a operativním způsobem.

Pokud chcete dostávat do své emailové schránky informace o připravovaných studiích a akcích IDEA, napište nám na idea@cerge-ei.cz

About IDEA

The Institute for Democracy and Economic Analysis (IDEA) is an independent think tank focusing on policy-relevant research and recommendations. IDEA recommendations are based on high quality data, objective evidence-based analysis, and the latest economic theories.

IDEA is a think tank at the Economics Institute of the Czech Academy of Sciences and is led by its founder, Prof. Jan Švejnar. The Economics Institute (EI) of the Czech Academy of Sciences forms part of a joint workplace, CERGE-EI, together with the Center for Economic Research and Graduate Education of the Charles University (CERGE).

IDEA's Working Principles

1. We build consensus on the basis of intellectual openness – we believe in a free competition of ideas, are open to initiatives from various parts of the world, and constantly review existing opinions in the light of new challenges.
2. We make use of the most appropriate theoretical and empirical findings, and strive to develop methods based on the best theoretical and practical knowledge (both from the Czech Republic and from abroad).
3. We focus on creating effective policy and strategy for the Czech Republic, complementing academic institutions by producing materials in a constructive, practical format.

If you would like to receive regular information about the latest IDEA studies and events please subscribe to our mailing list by contacting idea@cerge-ei.cz

<http://idea.cerge-ei.cz>